

ПРОЕКТ «ЗБИРАЙ РОЗДІЛЬНО – ЖИВИ ДОЦІЛЬНО»

Кравчук В.Р. Гродська В.О.

Шумський ліцей Шумського району Тернопільської області

Однією із глобальних проблем сучасності є проблема забруднення навколишнього середовища. Україна опинилася серед 10 країн з найбільшим обсягом сміття на жителя за версією агентства 24/7 Wall Street.

9 Україна	Річний обсяг відходів на людину: 10,6 тонни
	Загальний річний обсяг відходів: 474,1 млн тонн
	Переробка відходів: 3,2%
	Населення: 44,8 млн

Рейтинг було складено на основі даних Світового банку, який створив базу даних *What a Waste*, яку оновлювали у вересні 2018 р. Там збирають інформацію про об'єми сміття у кожній із країн. Екологічні наслідки захоронення твердих побутових відходів проявляються через декілька чи навіть десятки років унаслідок забруднення підземних вод, ґрунтів і атмосфери. У процесі спалювання відходів виробляється велика кількість високотоксичних хімічних речовин, які можуть накопичуватися в організмі людини, постійно отруюючи та повільно вбиваючи його. Сортування сміття і подальша його переробка є одним з ефективних та ощадливих способів вирішення цієї проблеми.

Ключові слова: просвітницько-інформаційна діяльність, тверді побутові відходи, екологічні акції.

Постановка проблеми. Із 1 січня 2018 року українців зобов'язали сортувати всі побутові відходи за видами, згідно зі змінами до Закону України «Про відходи». Проте суспільство не достатньо поінформоване щодо правильності сортування сміття. Тому члени осередку УМЕЛ (Українська молодіжна екологічна ліга) Шумського ліцею взялися за інформаційно-просвітницьку та практичну діяльність.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є розроблення інформаційно-просвітницьких заходів щодо обізнаності батьків, друзів, вчителів, спільноти щодо необхідності сортування сміття.

Для досягнення поставленої мети були виокремлені такі **завдання:**

- ознайомитися з інформацією про сортування сміття як форми популяризації екологічно безпечного життя;
- дослідити проблему сортування сміття в Шумській ОТГ;
- розробити та впровадити ефективні інформаційно-просвітницькі та практичні заходи щодо популяризації знань щодо правильного поводження з різними видами сміття.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше було проведено аналіз ситуації щодо обізнаності громадськості про сортування сміття, проведено інформаційно-просвітницьку роботу з населенням.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Якщо говорити про сортування сміття в Шумській ОТГ то наша громада спільно з програмою DOBRE «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» реалізовує Проект поводження з твердими побутовими відходами. На території ОТГ облаштовано 26 майданчиків для сортування ТПВ (папір, пластик та скло) та розпочато процес передачі 2045 індивідуальних контейнерів жителям громади.

Проте провівши опитування серед населення ми зрозуміли, що більшість мешканців (респондентів, які взяли участь у опитуванні) усвідомлюють наявні проблеми, але рівень екологічної обізнаності щодо роздільного збору ТПВ можна оцінити як нижчий за середній. У опитуванні взяло участь 50 респондентів 25 дорослих та 25 старшокласників різних населених пунктів громади. Лише 10% опитаних сортують сміття. (Причини не сортування: це займає час, немає майданчиків для сортування, у цьому немає потреби). 60% дорослих знають про вимоги до сортування, а щодо

старшокласників то тут вже 88% обізнаних. В цілому респонденти виказують високу стурбованість екологічною ситуацією пов'язаною з твердими побутовими відходами – це 92%. На запитання Чи готові Ви долучатися до участі в екологічних акціях на території громади (прибирання сміття у громадських місцях, парках, скверах тощо)? 82% респондентів відповіли так.

Анкета на визначення обізнаності в поводженні з твердими побутовими відходами

№	Запитання	Так	Ні	Вагаюсь відповісти
1.	Чи вважаєте Ви, що наша громада чиста від сміття?	44%	38%	18%
2.	Чи є, на Вашу думку, тверді побутові відходи на сьогодні екологічною проблемою?	92%	6%	2%
3.	Чи відомо Вам щось про роздільне сортування сміття?	74%	8%	18%
4.	Чи знаєте Ви, що роздільне сортування сміття, роздільний вивіз і подальша переробка такого сміття допомагають зберегти природу?	86%	0%	14%
5.	Чи сортуєте Ви сміття в домашніх умовах?	10%	90%	0%
6.	Якщо ні, то чому?			
7.	Чи знаєте Ви вимоги до сортування відходів?	74%	8%	18%
8.	Чи знаєте Ви про небезпечні відходи?	50%	2%	48%
9.	Чи готові Ви долучатися до участі в екологічних акціях на території громади (прибирання сміття у громадських місцях, парках, скверах тощо)?	82%	10%	8%
10.	Чи потрібно проводити екологічні акції у нашій громаді?	92%	0%	8%

Аналіз опитування дав підстави зробити висновок, що потрібно проводити інформаційно-просвітницьку роботу щодо правильного сортування сміття. Тільки повне і постійне залучення, спонукання людей до сортування, демонстрування на власному прикладі призведе до того, що розділення відходів ввійде у мешканців громади у звичку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Тенденція щодо впровадження «зеленого» способу життя, екологічного харчування, натурального одягу, енергоефективності та раціонального використання природних ресурсів вже більш ніж десятиліття поширюється у світі і останніми роками набуває важливого значення в Україні та й у нашій громаді.

Що практично може зробити кожен вдома: замінити поліетиленові пакети екосумками (це зараз тренд для молоді (в ОТГ є Творча майстерня "ART-Box", де можна своїми руками виготовити таку сумку)); що стосується одягу то в нашій ОТГ діє «Соціальний контейнер» куди його можна віддати для потреб малозабезпечених сімей та сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах; заключити договір з Шумською міською радою щодо встановлення контейнера для сміття і почати його сортувати.

Лицеїсти є активними учасниками екологічних акцій. Спільно з громадською організацією «Центр розвитку ініціатив "ІнСорс", JUNIOR TEAM, учасниками проекту "Відкривай Україну" "Астра" долучились до Всесвітнього флешмобу #trashtag та прибрали ділянку довкола громадського простору «Арт-вулик».

Кажуть добре поєднувати приємне з корисним, тому в рамках Тижня фізичної культури та спорту було вирішено організувати забіг-плогінг «Люблю своє місто» (Плогінг— це новий рух серед еко-активістів, під час якого окрім пробіжки чи прогулянки засміченими вулицями, бігуни беруть із собою пакет та під час заняття прибирають засмічену територію.), до якого ми залучили жителів громади, батьків та громадських активістів.

21 вересня 2019 року взяли участь у Міжнародній акції «World cleanup day 2019»: збереження екосистеми планети, у якій зібрали 520 кг сміття. Під час акції знайомили першокурсників з правилами сортування сміття.

Щоб привернути увагу суспільства до правильного сортування сміття ми вирішили розробити буклети з рекомендаціями «Сортуй правильно!» та роздали їх мешканцям міста та громади.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОДОВЖЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Проактивна молодь сьогодні якраз і виступає тим двигуном, який може через нові підходи та нове бачення екологічних проблем у поєднанні з іншими галузями (енергоефективністю, здоров'ям населення та іншими) допомогти подолати їх. Учні наразі мають масу можливостей для реалізації ефективних освітніх екологічних ідей і проєктів, формуючи власне екосвідоме ставлення до природи

та еко-доброзичливі звички і тим самим пропагуючи їх з донесенням до всього суспільства.

За підсумками дослідження ми розробили перспективний план заходів, щоб підвищити обізнаність батьків, друзів, вчителів, громаду щодо необхідності сортування сміття. Отож, перспективи продовження дослідження

Започаткувати еко-колонку в місцевій газеті, де розповідати про користь сортування сміття. Моніторити стихійні смітники та закликати громаду до прибирання території.

Створити Instagram сторінку на якій публікувати інформаційні матеріали про поводження з різними категоріями та видами сміття. Закликати до участі у природоохоронних акціях.

На засіданнях Ради лідерів ОТГ започаткувати проект «Сортуванню в Шумській громаді бути!» для реалізації якого відзняти відеоролики стосовно раціонального поводження з відходами, які будуть поширюватися через соцмережі та транслюватимуться у всіх навчальних закладах ОТГ.

Крім цього дане дослідження буде використане на уроках основ здоров'я, біології хімії, а також для проведення просвітницької роботи з батьками та ліцеїстами .

Висновки.

XXI століття – період змін та інновацій. Але паралельно із розвитком найсучасніших технологій відбувається значний негативний вплив на екологічний стан планети. На сьогоднішній день є чітке розуміння, що тільки від людей залежить майбутнє планети.

Отже, особистим прикладом ліцеїстів ми показуємо як зробити громаду чистішою. Взаємодіючи з органами місцевого самоврядування, громадською організацією ми намагаємося донести населенню, що сміття небезпечне для довкілля. Цю проблему легко подолати, зробивши невелике зусилля над собою. Тож, можливо, європейський вибір починається з банального знайомого з дитинства, але такого складного принципу – чисто не там, де прибирають, а де не смітять!

Література:

1. Інформаційне агентство УНІАН. Режим доступу: <https://www.unian.ua/ecology/10617324-ukrajina-potrapila-u-desyatku-krajiv-z-naybilshim-obsyagom-smittya-na-zhitelya.html>
2. Сайт Шумської міської ради – об'єднаної територіальної громади. Режим доступу: <https://shumska-gromada.gov.ua/>

Abstract:

Kravchuk V.R. Hrodska V.O. PROJECT "COLLECT IT SEPARATELY - LIVE EXACTLY"

One of the global problems of today is the problem of environmental pollution. Ukraine is among the 10 countries with the highest amount of garbage per capita, according to the agency 24/7 Wall Street.

The rating was based on data from the World Bank, which created the What a Waste database, which was updated in September 2018. They collect information about the volume of garbage in each country. The environmental consequences of the disposal of municipal solid waste are manifested in several or even tens of years as a result of contamination of groundwater, soil and atmosphere. In the process of waste incineration, a large number of highly toxic chemicals are produced that can accumulate in the human body, constantly poisoning and slowly killing it. Garbage sorting and its further processing is one of the effective and cost-effective ways to solve this problem.

Key words: *educational and informational activity, solid household waste, environmental actions.*

МАКУЛАТУРА – ПАПЕРОВІ ВІДХОДИ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ ЗБЕРЕГТИ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ

Олеся Жаровська, Олеся Мокрій, Валентина Оліяр

Постолівська загальноосвітня школа

Актуальність теми. Сьогодні наша планета стоїть на порозі екологічної катастрофи і найбільш грізний провісник її - парниковий ефект. Спостерігається процес поступового збільшення середньорічної температури атмосфери Землі і Світового океану. Це викликано збільшенням в атмосфері вмісту вуглекислого газу, який утворюється у величезних кількостях при спалюванні палива. І тільки рослини здатні переробляти вуглекислий газ перетворюючи його в кисень. У зв'язку з цим все більшого значення набувають питання ресурсозбереження, а саме охорона лісів від знищення на догоду все зростаючим потреб людства в папері, деревині тощо.

В даний час повинні бути вжиті заходи для запобігання екологічній катастрофі. Але для цього необхідно змінити споживацьке ставлення людини до ресурсів та енергії. Нам всім необхідно підготуватися до іншого енергетичного сприйняття, яке неминуче чекає нас в майбутньому. Цьому сприйняттю потрібно вчитися, адже в наших сім'ях ще звикли до існуючого порядку речей: не помічати